

JOVES

CAMPANYA INSTITUCIONAL 2016-2017

cridats a ser comunitat

Caritas

CONTINGUT

GUIA PER A L'ANIMADOR PRESENTACIÓ	03
DOCUMENT 1 FEM HABITABLE PER A TOHOM LA NOSTRA CASA COMUNA	07
DOCUMENT 2 PROPOSTA PER MUNTAR L'EXPOSICIÓ DE LA CASA COMUNA	16
DOCUMENT 3 ELS MEUS VALORS PER AFAVORIR LA CONSTRUCCIÓ DE LA CASA COMUNA	20
DOCUMENT 4 FALTEN DRETS, FALTA HOSPITALITAT, FALTEN PERSONES COMPROMESSES EN LA CASA COMUNA	25
DOCUMENT 5 EL REPTE DE PROMOURE LA CONVIVÈNCIA INTERCULTURAL A LA CASA COMUNA	29
DOCUMENT 6 Guió de pregària per a grups juvenils PREGÀRIA PER CONSTRUIR COMUNITAT	35

PRESENTACIÓ

Amb aquesta Campanya Institucional 2016-17, acaba la Campanya triennial que Càritas va començar en el curs 2014-15 amb el lema general «**Estima i viu la Justícia**». Després de veure en el primer any de Campanya què és el que passa amb els nostres germans i germanes, i després de posar-nos en camí per deixar empremtes de Justícia durant el segon any de Campanya, en aquest últim any, amb aquesta Campanya que ara iniciem, arribem a la destinació final: fer habitable la Casa Comuna que és el nostre planeta Terra.

Si volem sobreviure com a humanitat, estem cridats a ser en comunitat, a viure formant comunitat fraterna. Aquest és el sub-lema de la Campanya d'enguany: «**Cridats a ser comunitat**». Ens mou i ens empeny el model i testimoniatge de les primeres comunitats cristianes. El nostre somni és encarnar en el nostre segle XXI el que ells i elles, amarats d'Esperit Sant, van fer en el seu temps. Volem ser encomanadors d'aquest «altre món possible» que sigui «Casa Comuna» per a tothom.

«Tots els creients vivien tots units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons la necessitat de cadascú. Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor» (Ac 2, 44-47).

Aquestes són les cinc propostes que volem fer des de Càritas per fer habitable la nostra Casa Comuna:

1a proposta

El nostre planeta Terra és la Casa Comuna per a més de 7.400 milions de persones. Però aquesta Casa està molt deteriorada. Els seus fonaments estan afectats per una profunda crisi de valors. L'individualisme, la cobdícia, el consumisme, la

indiferència, la competitivitat... l'estan destruint. **Proposem** a tothom unir-se als que ja estan posant en pràctica els valors humans i actituds que «sanejaran» els fonaments de la nostra Casa Comuna.

2a proposta

El deteriorament dels fonaments provoca greus danys estructurals a la nostra Casa Comuna. El principal dany és el sorgiment d'un Sistema Econòmic que MATA, empobreix, exclou els qui hi viuen. **Proposem** construir junts una Economia Solidària que posa les persones al centre, que crea oportunitats laborals per a tots i que té cura del medi ambient. Ho aconseguirem donant suport a les empreses socials, fomentant una banca ètica i afavorint el comerç just.

3a proposta

També hi ha greus defectes d'accessibilitat, no totes les persones poden accedir a les estances de la Casa Comuna, als béns i serveis indispensables per viure: aliments, aigua potable, sanitat, educació, habitatge digne, seguretat, refugi, etcètera. Els qui busquen un futur millor o fugen de la guerra o persecució ho tenen difícil, per travessar les fronteres dels països desenvolupats. **Proposem** que, enfront de la situació actual dels migrants i refugiats, hi hagi més Hospitalitat, més Dignitat, per aconseguir migrants i refugiats amb Drets.

4a proposta

A la Casa Comuna, els Drets Humans són la teulada protectora que permet viure amb dignitat, però en moltes ocasions els Drets Humans són només façana, aparença, element «decoratiu» que deixa desprotegides una infinitat de persones. **Proposem** defensar els Drets Humans i conèixer els Objectius de Desenvolupament Sosteni-

ble. Així podrem exigir als nostres governants que els introdueixin en el seu compromís polític.

5a proposta

Finalment, l'estil de vida, el model de producció i de consum provoquen tal quantitat de residus contaminants, i tal deteriorament mediambiental, que amenacen seriosament la Vida al nostre planeta. **Proposem** tenir cura decididament de la nostra Mare Naturala. A Càritas treballem per

incidir en el govern, i sensibilitzar la comunitat cristiana i la ciutadania per adoptar hàbits i estils de vida responsables i sostenibles.

Com diu el papa Francesc, «la humanitat necessita canviar. Fa falta la consciència d'un origen comú, d'una pertinença mútua i d'un futur compartit per tots. Aquesta consciència bàsica permetria el desenvolupament de noves conviccions, actituds i formes de vida» (Carta encíclica *Laudato si'* [LS] 202).

MATERIALS DIDÀCTICS

Els materials didàctics que ara presentem tracten de traslladar als joves elements essencials de les 5 propostes anteriors. Volem que siguin coneixedors de la realitat del món en què vivim, de l'estat de la Casa Comuna que és el nostre planeta. Volem que, en veure aquesta realitat, es desperti, o consolidi, en ells un esperit crític que faci que es posicionin davant aquesta realitat amb criteris propis. I, finalment, volem que tot això els porti, o bé els reafirmi i els motivi, a mobilitzar-se per a l'acció, per al compromís personal concret.

La nostra intenció és que prenguin consciència que ja poden contribuir a fer habitable aquesta Casa Comuna amb les seves accions i compromi-

sos. Ells ja tenen una part en aquesta tasca. Volem que se'n sentin responsables, que hi ha coses que estan a l'abast de la seva mà, per petites que semblin. A ells també volem aplicar, adaptat al seu nivell, aquestes paraules de Santa Teresa de Calcuta: «*A vegades sentim que el que fem és tan sols una gota al mar, però el mar seria menys si li faltés aquesta gota*».

Esperem que aquests materials didàctics siguin d'utilitat en mans dels educadors i que contribuïssin a sembrar les llavors que facin possible en el futur fer realitat una Casa Comuna on tots i totes puguin viure amb dignitat, gaudint de tots els seus Drets i tenint cura de tota la Creació.

DOCUMENT 1:

FEM HABITABLE PER A TOTHOM LA NOSTRA CASA COMUNA

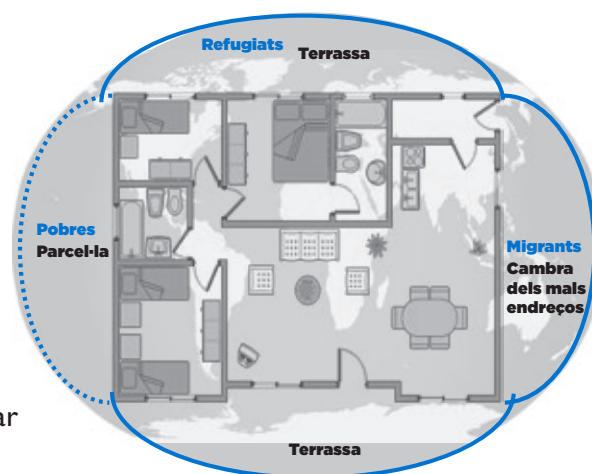
Objectiu: Donar a conèixer als joves la realitat de desigualtat, injustícia i deteriorament ambiental del món en què vivim, un món del qual molts són exclosos i descartats. Davant d'aquesta realitat, volem despertar-los o reafirmar-los un esperit crític que els permeti tenir un criteri i posicionament propi davant aquesta realitat. I, finalment, volem que tot això ho duguin a la pràctica assumint un compromís personal de llançar-se a fer HABITABLE la Casa Comuna que és el nostre món. Simplement que facin el que tenen a l'abast de la mà.

DOCUMENT 2:

PROPOSTA PER MUNTAR L'EXPOSICIÓ DE LA CASA COMUNA

Objectiu: Es tracta de proposar a un grup de joves que muntin aquesta exposició per sensibilitzar, d'una forma original i creativa, sobre la situació real de la nostra Casa Comuna, el nostre planeta Terra, i fer visibles, simbòlicament, les profundes desigualtats que existeixen en el nostre món i les conseqüències mediambientals desastroses que provoquen el nostre estil de vida i el Sistema Econòmic. Amb això pretenem mobilitzar a l'acció i al compromís per no quedar indiferents davant d'aquesta realitat.

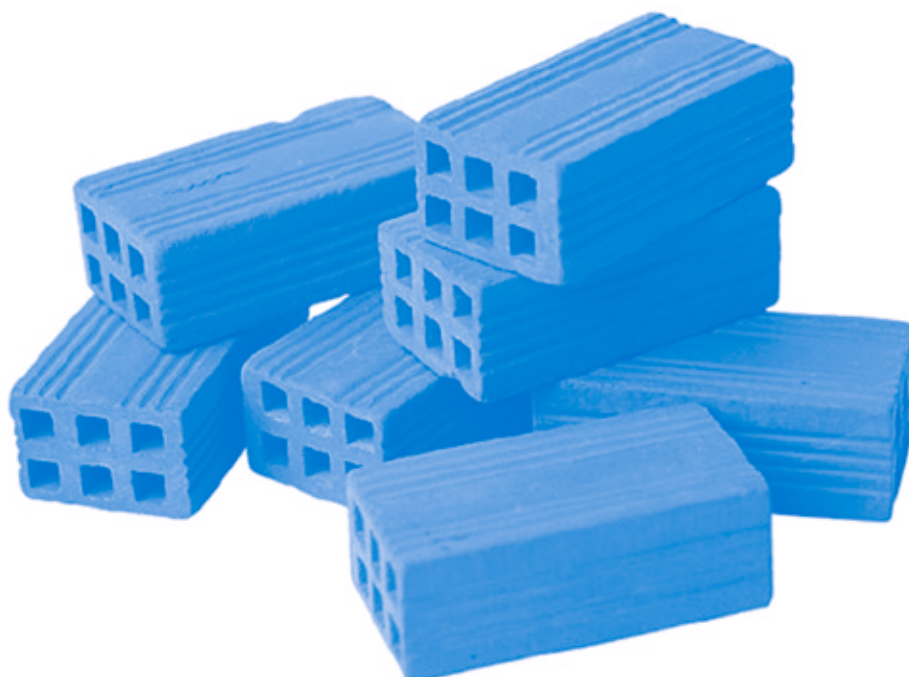

Els destinataris d'aquesta exposició són: adults, joves i adolescents de la comunitat parroquial, o educativa, etcètera.

DOCUMENT 3:

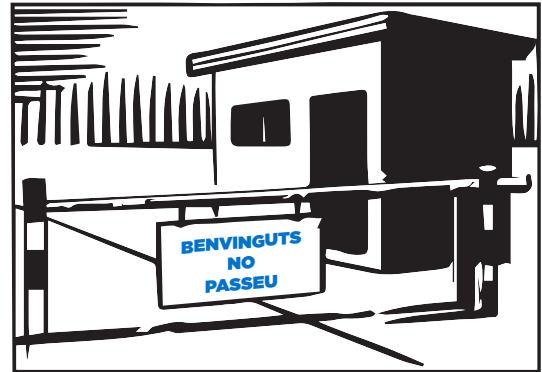
ELS MEUS VALORS PER AFAVORIR LA CONSTRUCCIÓ DE LA CASA COMUNA

Objectiu: Ajudar els joves a aprofundir i qüestionar-se el tema dels valors humans. És el primer pas que han de fer per així poder ser constructors de la Casa Comuna. És un pas que depèn de la seva pròpia voluntat. Han d'optar per uns valors o uns altres. La implicació personal és bàsica. Volem que prenguin consciència que el nostre món està mancat i necessitat de persones que encarnin els valors humanitzadors, perquè només així es pot construir, a poc a poc, la nostra CASA COMUNA, aquesta Casa que és el nostre món, on tots els éssers humans puguin viure amb dignitat, gaudint dels seus Drets i tenint el necessari per desenvolupar les seves vides.

DOCUMENT 4:**FALTEN DRETS, FALTA HOSPITALITAT,
FALTEN PERSONES COMPROMESSES
EN LA CASA COMUNA**

Objectiu: Prendre consciència i aprofundir en la realitat que viuen i pateixen les persones migrants que cerquen refugi en el nostre món. Que els joves siguin conscients de la vulneració de Drets que pateixen, i que prenguin una postura crítica davant d'aquesta situació, un posicionament que els faci canviar percepcions negatives o prejudicis que abans poguessin tenir. Volem despertar, o consolidar, o motivar actituds d'ACOLLIDA i HOSPITALITAT davant d'aquestes persones. Només això ja seria una gran fita.

DOCUMENT 5:**EL REpte DE PROMOURE LA CONVIVÈNCIA
INTERCULTURAL A LA CASA COMUNA**

Objectiu: Ajudar els joves a interioritzar el tema dels prejudicis, perquè si no se superen és impossible la convivència intercultural; i, d'altra banda, fer una dinàmica en què posin en pràctica el que és i el que afavoreix la interculturalitat. Es tracta que experimentin que una de les coses que facilita la convivència entre persones que provenen de diferents països i cultures és que totes tinguin interès per conèixer-se mútuament. Quan aquestes persones es coneixen entre si, quan coneixen els costums, les tradicions, la cultura, la manera d'entendre la vida dels altres, és quan comencen a superar-se rebuigs, prejudicis, desconfiances, pors, racisme... i és quan comença a sorgir alguna cosa nova... una cultura enriquida amb la riquesa i varietat de tots.

DOCUMENT 6:**PREGÀRIA PER CONSTRUIR
LA CASA COMUNA**

Objectiu: Oferir un guió de pregària per poder crear amb els joves un espai que afavoreixi la pregària, on puguin escoltar i sentir la crida que Déu ens fa a ser comunitat i fer possible aquesta Casa Comuna que Jesús va venir a construir fa 2.000 anys perquè tots i totes puguin viure amb la dignitat dels fills de Déu.

FEM HABITABLE PER A TOTHOM LA NOSTRA CASA COMUNA

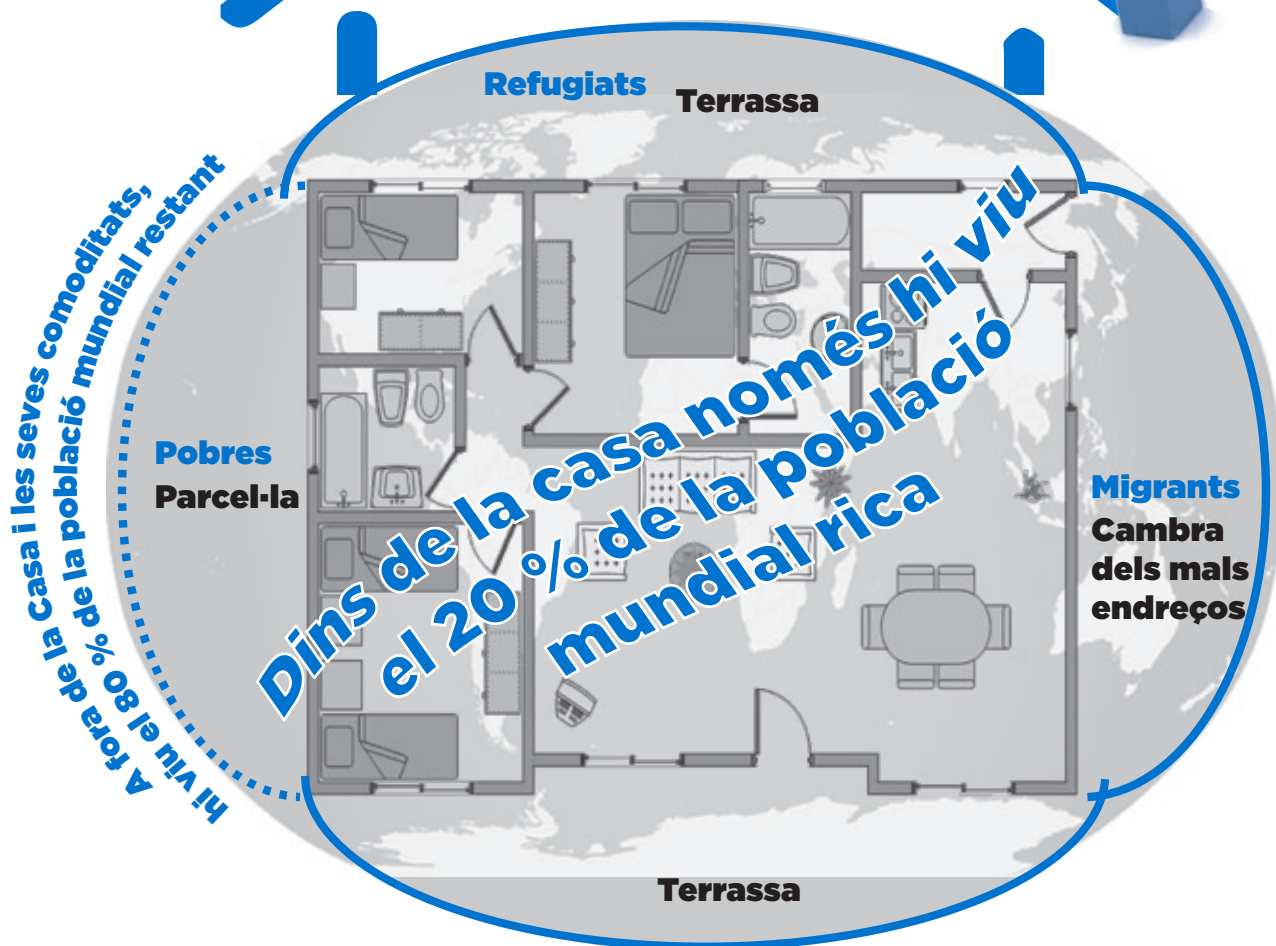

ESTIMA i VIU la JUSTÍCIA

Volem contribuir a fer habitable la CASA COMUNA que és el nostre planeta Terra, perquè si volem sobreviure com a humanitat, estem CRIDATS A SER COMUNITAT, a viure formant comunitat fraterna.

Però...
quin és avui dia
l'estat de la CASA
COMUNA on vivim
al voltant de 7.400 milions
de persones?

Mira aquests vídeos como un primer acostament per veure la realitat del nostre món

- Sobre les desigualtats en el món (4 minuts, 30 segons): <https://www.youtube.com/watch?v=WMjhC7gp5rw>
- Sobre la desigualtat explicada pel sant pare Francesc (4 minuts, 30 segons): <https://www.youtube.com/watch?v=vTKuHVr48Wo>
- Sobre la *Laudato si'* i la cura de la Casa Comuna (6 minuts): <https://www.youtube.com/watch?v=ItYdOlqvpqg>
- Sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (3 minuts, 36 segons): <https://www.youtube.com/watch?v=345lxGgjF9s>
- 6 vídeos curts per VEURE també la REALITAT d'Espanya: http://www.foessa2014.es/informe/material_pedagogico.php

1. Veure la realitat

Els que viuen DINS la casa «COMUNA»

- El 20 % de la població mundial posseeix el 94,5 % de la riquesa del planeta. I d'aquest 20 %, l'1,1 % de la població (els multimilionaris) posseeix i acapara el 50 % de la riquesa de tot el planeta. La resta, que és el 80 % de la població mundial, només pot posseir i gaudir el 5,5 % de la riquesa del planeta.
- A tot el món hi ha un total de 7,6 bilions de dòlars de patrimoni financer individual **ocults en paradisos fiscals**. Si es triburessin els beneficis que aquesta riquesa genera, els governs recaptarien 190.000 milions de dòlars més a l'any amb els quals es podrien implantar polítiques públiques per resoldre els problemes de pobresa i desigualtat.
- 188 de les 201 empreses més grans són presents en almenys un paradís fiscal. La inversió empresarial en paradisos fiscals s'ha multiplicat gairebé per quatre entre el 2000 i el 2014.
- Els **Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM)** que van assumir els governs l'any 2000 per posar fi a la fam i la pobresa extrema no es van complir el 2015, però van demostrar que quan hi ha voluntat política i s'hi inverteixen recursos, la fam i la pobresa comencen a reduir-se. Tant de bo es prenguin seriosament els **Objectius de Desenvolupament Sostenible per al 2030**.
- Les 62 persones més riques del món posseeixen la mateixa riquesa que la meitat de la població mundial (3.700 milions de persones).

- Un terç de tot el menjar produït als països rics o desenvolupats es **malbarata**. Amb aquest menjar que es llença n'hi hauria de sobres i més per alimentar totes les persones que passen gana del món.

Els que viuen FORA de la casa «COMUNA»

836 milions de persones encara viuen en la pobresa extrema.

Al voltant d'**1 de cada 5** persones de les regions en desenvolupament viu amb menys d'**1,25** dòlars diaris.

Cada dia de 2014, **42.000** persones van haver d'abandonar les seves llars a la recerca de protecció a causa d'un conflicte, i la xifra augmenta cada vegada.

Al voltant de **795** milions de persones no disposen d'aliments suficients per portar una vida saludable i activa. És a dir, **1 de cada 9 persones a la Terra**.

Al món, **1 de cada 4 infants** pateix retard en el creixement.

En el món en desenvolupament, **66 milions d'infants** en edat d'assistir a l'escola primària van a classe passant gana, 23 milions dels quals només a l'Àfrica.

Més de sis milions d'infants continuen morint cada any abans de complir cinc anys, 3,1 milions a causa de la desnutrició.

Prop de **2.200** milions de persones viuen per sota del llindar de pobresa de 2 dòlars.

Segons l'ACNUR, el 2015 hi va haver **62 milions de persones refugiades** i desplaçades que van sortir dels seus països per conflictes armats o persecució. El 2016 la xifra ha augmentat.

Actualment, **2.400 milions de persones** no tenen accés a serveis bàsics de sanejament, com excusats o latrines.

La matrícula a l'educació primària als països en desenvolupament ha assolit el 91 %, però **57 milions d'infants continuen sense escolaritzar**.

Cada dia, prop de **1.000 infants** moren a causa de malalties diarreïques prevenibles relacionades amb l'aigua i el sanejament.

L'escassetat d'aigua afecta més del 40 % de la població mundial, i es preveu que aquesta xifra augmenti. Més de 1.700 milions de persones viuen actualment en conques fluvials on el consum d'aigua és superior a la recàrrega.

Almenys **1.800 milions de persones** al món utilitzen fonts d'aigua potable contaminades amb matèria fecal.

Més de 400.000 persones migrants han mort des de l'any 2000 en el seu intent d'arribar a Europa.

El que estan fent a la CASA COMUNA

Les emissions mundials de diòxid de carboni (CO₂) han augmentat gairebé un 50% des de 1990.

Cada any desapareixen 13 milions d'hectàrees de bosc i la degradació persistent de les zones àrides ha provocat la desertificació de 3.600 milions d'hectàrees.

De l'agricultura depenen directament 2.600 milions de persones, però el 52 % de la terra emprada per a l'agricultura s'ha vist moderadament o greument afectada per la degradació del sòl causada per la contaminació i el canvi climàtic.

De les més de 80.000 espècies forestals, menys de l'1 % s'han estudiat per al seu possible ús beneficiós en medicina.

Es coneixen 8.300 races animals, el 22 % de les quals estan en perill d'extinció, i el 8 % ja estan extingides.

Cada any es perden 12 milions d'hectàrees de cultiu (23 hectàrees per minut) com a conseqüència de la sequera i la desertificació, en les quals es podrien conrear 20 milions de tones de cereals.

L'OMS estima que només el 2012 uns 7 milions de persones van morir per malalties relacionades amb la contaminació de l'aire, i preveu que durant el període 2030-2050 el canvi climàtic causarà 250.000 morts addicionals cada any per malalties associades als seus efectes ambientals. Els nens i les dones dels països més pobres seran els més afectats.

Des de 1995, han mort unes 606.000 persones i 4.100.000 persones han resultat ferides o damnificades com a resultat dels desastres relacionats amb el canvi climàtic.

Les sequeres, inundacions, tempestes i altres desastres relacionats amb el canvi climàtic han augmentat en freqüència i gravetat en les últimes tres dècades i han arribat a convertir-se en una amenaça per a la seguretat alimentària, va alertar la FAO.

És una realitat escandalosa el fet que no totes les persones del nostre món no puguin accedir a les estances de la **CASA COMUNA**, als béns i serveis indispensables per viure: **ALIMENTS, AIGUA POTABLE, SANITAT, EDUCACIÓ, HABITATGE DIGNE, REFUGI...**

1. **Als qui busquen un futur millor** als països desenvolupats, els és molt difícil travessar les fronteres si són pobres. (*Negació dels Drets Humans.*)
2. **Els qui fugen** de la guerra, dels conflictes, de la inseguretat, de la degradació mediambiental, o pateixen persecució per motius polítics, ideològics, racials, religiosos, i cerquen refugi als països desenvolupats... ho tenen difícil. (*Negació de Drets Humans.*)
3. **Hi ha prejudicis racistes** en els habitants dels països desenvolupats que veuen una amenaça en els migrants.
4. **Els països desenvolupats no inverteixen** el necessari per millorar les condicions de vida en els països necessitats d'ajuda, ni estableixen polítiques migratòries serioses que respectin els Drets. (*Incompliment de l'Acord de l'ONU.*)
5. **La crisi ha provocat un retrocés mundial en el respecte als Drets.** En moltes ocasions, els **Drets Humans són només façana**, aparença, element «decoratiu» que deixa desprotegides una infinitat de persones.
6. **L'estil de vida, el model de producció i de consum** que vivim, provoquen tanta quantitat d'emissions de CO₂ (*causant de l'escalfament global*), tanta quantitat de residus contaminants, destrucció de recursos naturals, desaparició d'espècies d'animals i vegetals, deteriorament mediambiental... que **AMENACEN seriosament la VIDA al nostre planeta.**

Aquí tens 15 frases de l'encíclica *Laudato si'* del papa Francesc que t'ajudaran a reflexionar sobre la situació del nostre món.

1. Si algú observés des de fora la societat planetària, se sorprendria davant un comportament que de vegades sembla suïcida.
2. No hi ha dues crisis separades, una d'ambiental i una altra de social, sinó una sola i complexa crisi socio-ambiental.
3. La degradació ambiental i la degradació humana i ètica estan íntimament unides.
4. La humanitat està cridada a prendre consciència de la necessitat de fer canvis d'estils de vida, de producció i de consum...
5. Mai no hem maltractat i danyat la nostra casa comuna com en els dos últims segles.
6. Es pretén legitimar el model distributiu actual, en què una minoria creu que té el dret a consumir en una proporció que és impossible de generalitzar perquè el planeta no pot ni tan sols contenir els residus d'aquest consum.

7. Necessitem enfortir la consciència que som una sola família humana.
8. El sistema industrial, al final del cicle de producció i de consum, no ha desenvolupat la capacitat d'absorbir i reutilitzar residus i rebuigs.
9. La Terra, casa nostra, sembla que es converteix cada vegada més en un immens dipòsit de porqueria.
10. El repte urgent de protegir la nostra casa comuna inclou la preocupació d'unir tota la família humana en la cerca d'un desenvolupament sostenible i integral...
11. Aquest món té un gran deute social envers els pobres que no tenen accés a l'aigua potable perquè això és negar-los el dret a la vida...
12. Perquè totes les criatures estan connectades, cadascuna ha de ser valorada amb afecte i admiració, tots els éssers ens necessitem els uns als altres.
13. Cada any desapareixen milers d'espècies vegetals i animals que ja no podrem conèixer, que els nostres fills ja no veuran, perdudes per sempre.
14. El canvi climàtic és un problema global amb greus dimensions ambientals, socials, econòmiques, distributives i polítiques, i planteja un dels principals reptes actuals per a la humanitat.
15. Les actituds que obstrueixen els camins de solució a la crisi ambiental van de la negació del problema a la indiferència, a la resignació còmoda o la confiança cega en les solucions tècniques.

*D'aquests textos que apareixen a l'apartat **JUTJAR la REALITAT**, quines idees ressaltaries? Què és el que t'ha fet reflexionar? Quins tres textos consideres molt importants per motivar-nos i posar mà a l'obra? Formeu petits grups per comentar el que cadascú ha subratllat i destacat.*

Per als qui vulguin posar **MÀ a l'OBRA** i llançar-se a fer **HABITABLE** la nostra **CASA COMUNA**, oferim aquest joc de claus per que JA puguin entrar-hi i fer el que tenen a l'abast, per poc o insignificant que els sembli, per fer possible un món i un entorn millor, més acollidor, fratern, just, solidari, sostenible.

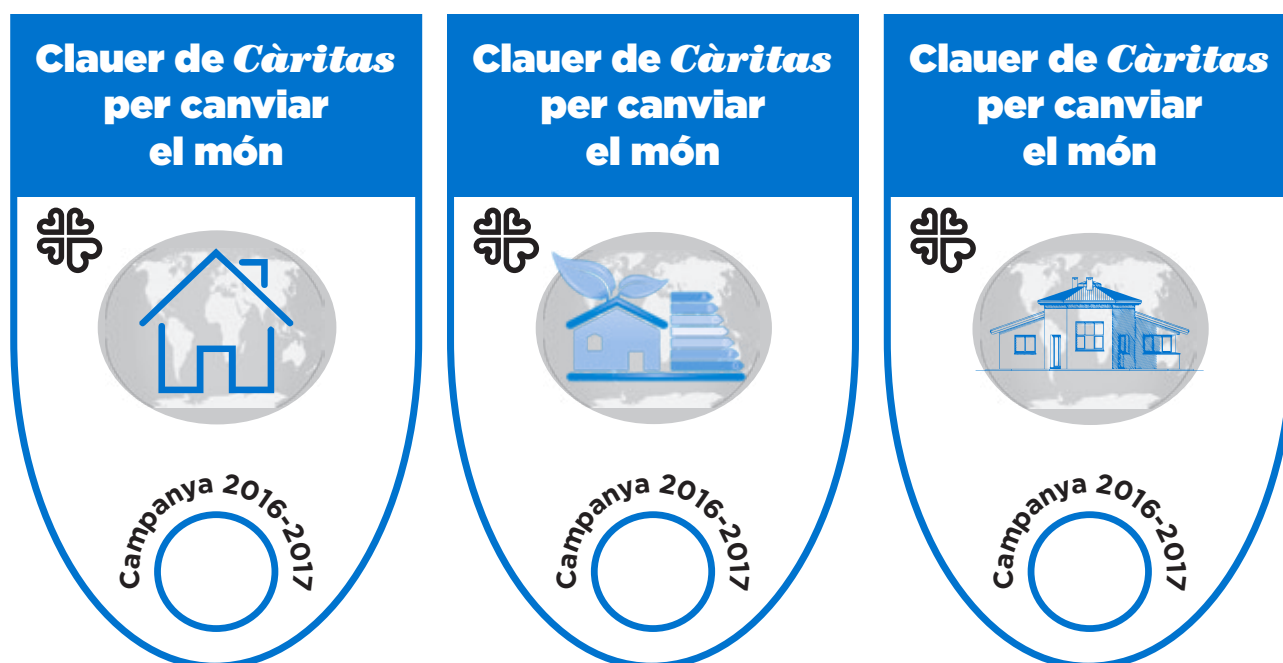
Es tracta que cadascú assumeixi la seva responsabilitat i fer la petita part que li correspon en aquesta tasca d'aconseguir un món més habitable. El que no fem, quedarà per fer... i es trobarà a faltar. Santa Teresa de Calcuta deia: «A vegades sentim que el que fem és tan sols una gota al mar, però el mar seria menys si li faltés aquesta gota».

El treball que us demanem és que formeu petits grups, i que de cada clau tracteu de treure una, dues o tres concrecions pràctiques a què vosaltres, individualment, o com a grup, us podríeu comprometre. Han de ser coses molt pràctiques i que estiguin instal·lades en la vostra vida quotidiana, que estiguin a l'abast de la vostra mà, per petites o insignificants que semblin. (Per exemple, per a la clau de posar fi a la fam podria ser no desapropiar menjar a casa, donar aliments a les campanyes de recollida d'alguna ONG, col·laborar en alguna acció concreta d'una ONG d'ajuda al desenvolupament, com Mans Unides, etcètera.)

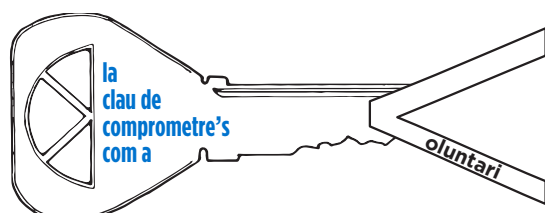
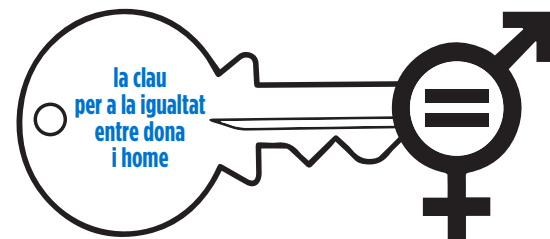
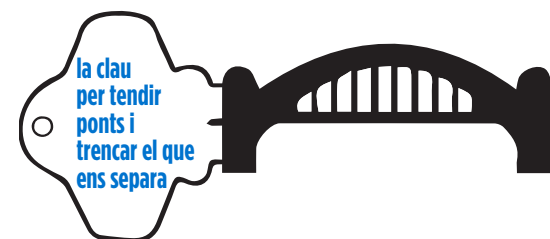
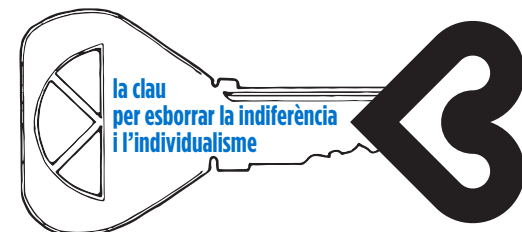
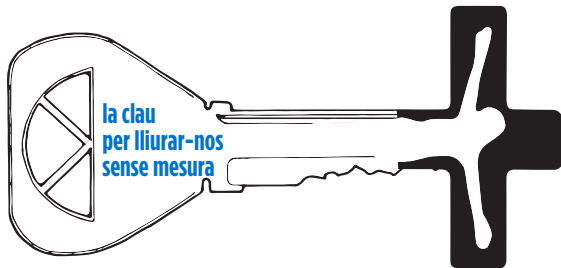
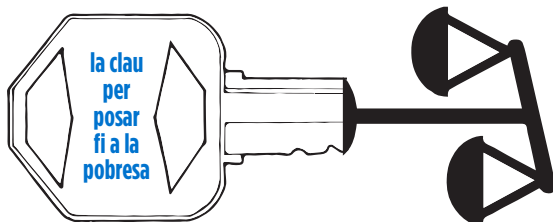
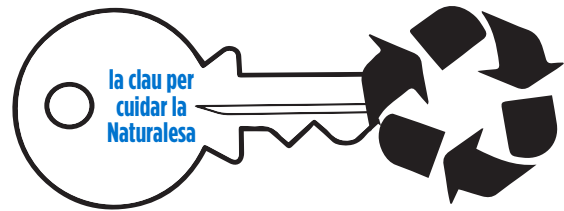
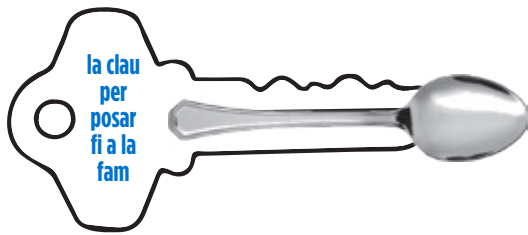
Quan ho tingueu fet de cada clau, podeu afegir més claus que cregueu que també haurien de ser-hi i dibuixar-ne el simbolisme.

Després, cada grup posarà en comú les concrecions a què ha arribat i les claus noves que ha creat. Fet això, cada persona triarà 3 claus amb què vulgui iniciar el seu COMPROMÍS PERSONAL de fer HABITABLE la CASA COMUNA. De tot el que ha escoltat triarà les concrecions a què es compromet per a cadascuna de les seves tres claus. Pot fotocopiar les 3 claus triades i unir-les en un clauer per simbolitzar el seu compromís.

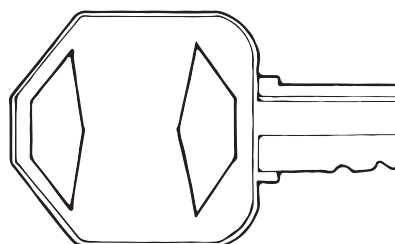
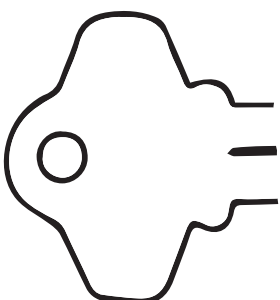
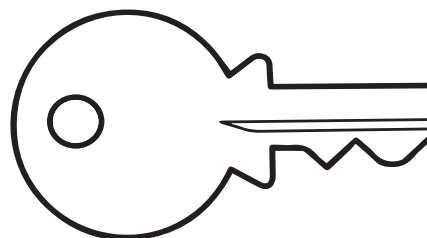
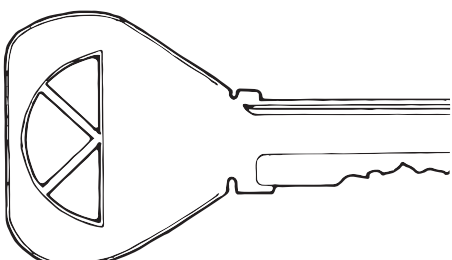
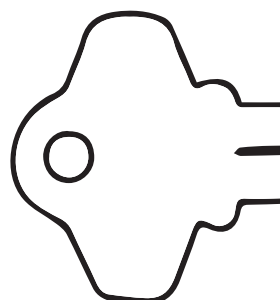
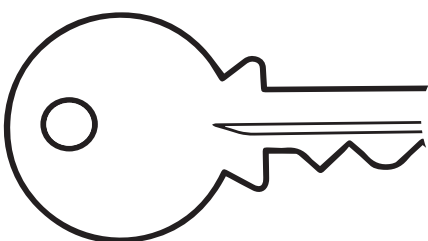
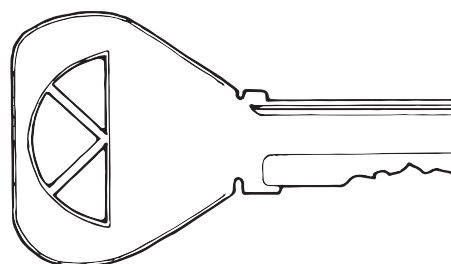
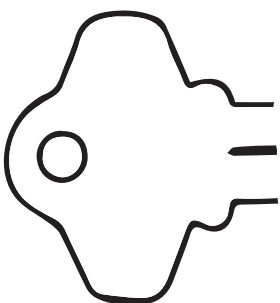
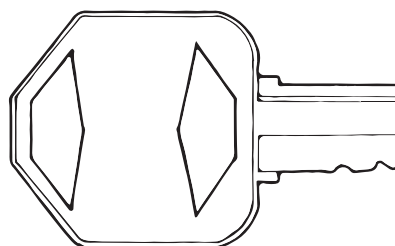
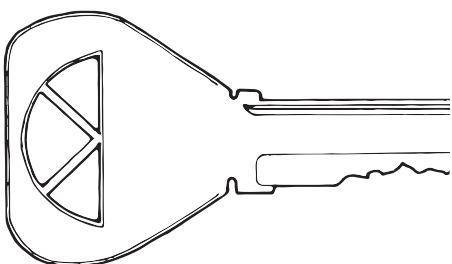
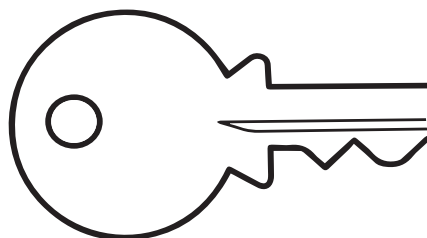
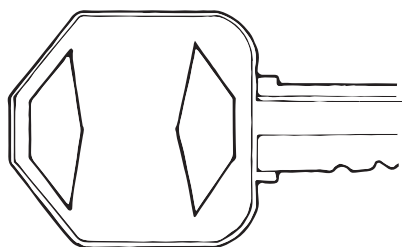
Aquests serien els clauers simbòlics per a les claus (n'heu de triar un):

Tens a les mans...

Altres claus a les teves mans podrien ser...

DOCUMENT 2

PROPOSTA DE MUNTAR L'EXPOSICIÓ DE LA CASA COMUNA

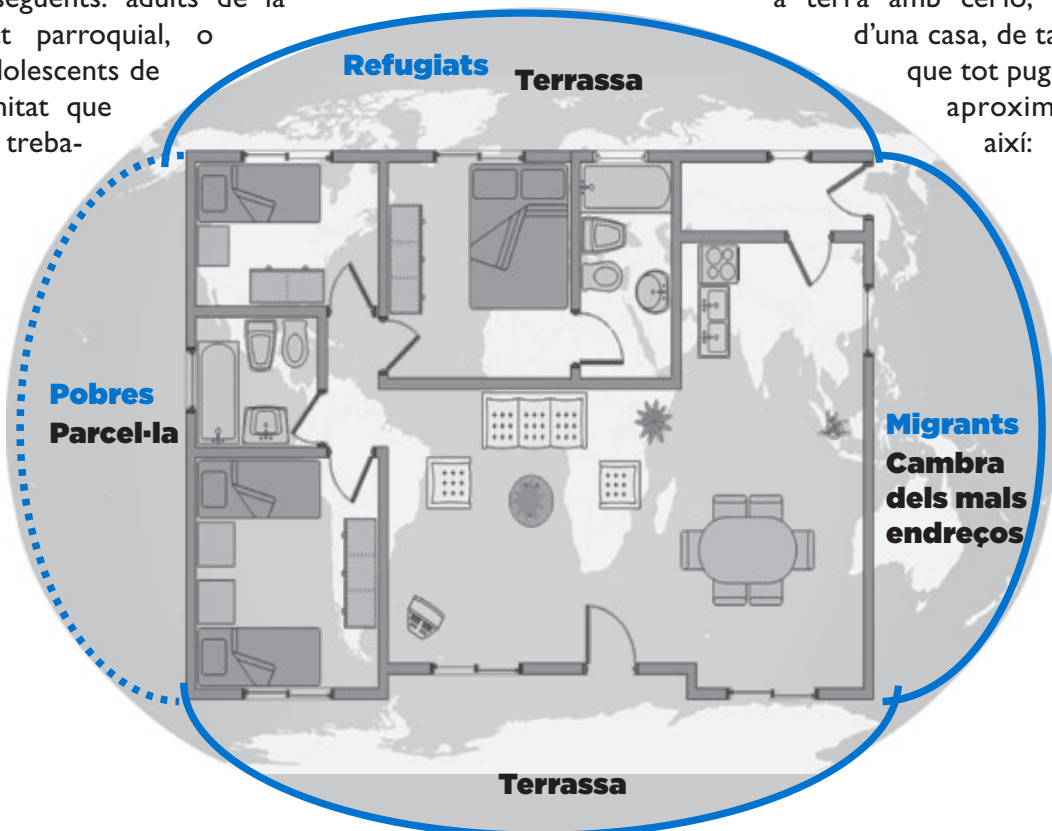
El títol de l'exposició seria: **«La Casa Comuna, una realitat i un somni pels quals treballar junts».**

Es tracta de proposar a un grup de joves que muntin aquesta exposició amb la finalitat de sensibilitzar, d'una forma original i creativa, sobre la situació real de la nostra Casa Comuna, el nostre planeta Terra, i fer visibles, simbòlicament, les profundes desigualtats que existeixen en el nostre món i les conseqüències mediambientals desastroses que causen el nostre estil de vida i el Sistema Econòmic. Amb això pretenem mobilitzar a l'acció i al compromís per no quedar indiferents davant d'aquesta realitat.

Els destinataris d'aquesta exposició podrien ser els següents: adults de la comunitat parroquial, o joves i adolescents de la comunitat que no hagin treba-

llat aquest tema de la Campanya, i que després d'assistir-hi treballaran en els seus grups el document I «Fem habitable la Casa Comuna»; també pot anar dirigida, en cas de ser un col·legi, a la comunitat educativa perquè hi assisteixin pares i educadors, i també adolescents i joves d'altres classes.

Caldrà tenir una sala espaiosa on «dibuixar» a terra, mitjançant cintes adhesives de colors, un cercle ovalat gran que representi el planeta Terra. Dins del cercle es col·locaran les siluetes retallades dels continents amb paper continu marró (silueta aproximada). Dins d'aquest planeta Terra es dibuixarà, amb cintes adhesives més gruixudes o bé amb tires de paper ample enganxades a terra amb cel·lo, el plànol d'una casa, de tal manera que tot pugui quedar aproximadament així:

Amb cartolines de colors es poden simular els mobles tal com apareixen al plànol. Els més innovadors i creatius poden posar mobles reals. A les portes d'accés a la casa es poden simular barreres amb fustes, o bé posar un filat, per simbolitzar tot allò que impedeix l'accés als Drets, tot allò que impedeix l'accés al que cal per viure amb dignitat.

A la mateixa sala deixarem un espai o racó amb cadires perquè els assistents puguin seure i veure els vídeos que s'aniran projectant.

Hi ha d'haver una persona o més que facin la funció de guia d'aquesta exposició i vagin indicant en cada moment què cal fer. Primer convidarà que vegin la Casa Comuna que hi ha representada a terra i tota la informació que hi apareix.

Dins el pla rectangular de la casa es posarà un cartell gran ben visible on es llegeixi: «DINS LA CASA NOMÉS HI VIU EL 20 % DE LA POBLACIÓ MUNDIAL RICA». Després, es col·locaran altres cartells més petits, però que es puguin llegir bé de lluny estant, amb dades sobre les persones que viuen dins la casa gaudint de tot el seu benestar. Aquests cartells podrien estar penjats d'un fil que vagi per sobre del pla rectangular de la casa, o bé damunt dels mobles reals, en cas que s'hagin posat, o bé es poden utilitzar 6 recollidors d'escombria i enganxar dalt del pal aquests cartells, deixant-los plantats dins la casa perquè es puguin llegir des de fora. Les dades que es posaran en els cartells estan al document 1 «Fem habitable la Casa Comuna».

Una altra possibilitat, més creativa, de mostrar les dades de la Casa, sense necessitat de cartells, és que al seu interior hi hagi 2 joves; un s'estarà estirat al llit, i un altre estarà assegut en una butaca escoltant música amb uns cascos. Quan el guia de l'exposició faci sonar una campana, cada un d'aquests dos joves deixarà el que està fent, es posarà dret i, des d'on està, dirà (o llegirà) una de les dades als assistents a l'exposició. I, així, entre tots dos aniran dient totes les dades relacionades amb els qui viuen dins la Casa Comuna. Si es vol, es pot buscar alguna dada més relacionada amb els qui

viuen gaudint del benestar de la Casa, no més de quatre per no sobrecarregar. Quan aquests dos joves hagin donat tota la informació, tornaran al que estaven fent abans.

A fora del pla rectangular de la casa, on hi ha la Terrassa, la Cambra dels mals endreços i la Parcel·la, i també per fora del mateix planeta Terra, a manera dels que han quedat fora del món, es posaran cartells, a terra, amb la informació i les dades que hi ha també en el document 1 d'aquest *Quadern de joves* (s'hi inclouran també les dades mediambientals).

Com una altra possibilitat, i per continuar la proposta creativa que hem plantejat abans per fer dins la Casa, proposem que per mostrar les dades de la realitat que es viu fora de la Casa Comuna, sense necessitat de cartells, hi hagi 8 joves estirats bocaterrosa al terra de la Terrassa, al de la Cambra dels mals endreços, al de la Parcel·la i per fora del contorn del planeta Terra. Quan el guia de l'exposició toqui una altra vegada la campana, cada un d'aquests 8 joves, per torn, es posarà dret i, des d'on està, dirà (o llegirà) als assistents a l'exposició una de les dades. I així, entre tots aniran dient totes les dades relacionades amb els qui viuen a fora de la Casa Comuna.

Hi ha també la possibilitat de posar fotos que il·lustrin les dades de la realitat que es viu a fora de la Casa Comuna.

Quan tots hagin vist les dades que s'ofereixen en aquesta Casa Comuna del nostre món, el guia de l'exposició els convidarà a seure a les cadires que hi ha a l'extrem de la sala perquè mirin els vídeos que es projectaran a la paret:

- Sobre les escandaloses desigualtats en el món entre rics i pobres (4 minuts, 30 segons): <https://www.youtube.com/watch?v=WMjhC7gp5rw>

- Sobre la desigualtat social que provoca el sistema econòmic explicat pel papa Francesc (4 minuts, 30 segons):
<https://www.youtube.com/watch?v=vTKuHvr48Wo>
- Sobre la *Laudato si'* i la cura de la Casa Comuna (6 minuts):
<https://www.youtube.com/watch?v=ItYdOlqvpqg>
- Sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i el compromís dels governs per complir-los el 2030 per fer possible aquesta «Casa Comuna» (3 minuts, 36 segons):
<https://www.youtube.com/watch?v=345IxGgjF9s>
- Sis vídeos curts per VEURE també la REALITAT d'Espanya:
http://www.foessa2014.es/informe/material_pedagogico.php

A les parets de la sala on es projecten els vídeos hi haurà col·locada una tira de paper continu blanc que envoltarà tota l'habitació. A la part inicial d'aquest paper es llegirà aquest títol: **LA CASA COMUNA QUE SOMIEM**, i a sota, ben visible, hi haurà escrit:

Somiem una Casa Comuna que sigui capaç d'albergar tots els éssers humans del nostre planeta, garantint-los una vida digna i garantint la cura i la sostenibilitat del nostre planeta Terra. Escriu als panells de la paret com seria la Casa Comuna que somies tot responent totes les preguntes que aquí apareixen.

El guia de l'exposició els explicarà com fer-ho. Els dirà que al llarg del paper continu enganxat a les parets de la sala hi ha una sèrie de preguntes i que els assistents hi hauran d'escriure les respostes. Aquestes són les preguntes:

- Com serien els ciutadans de la Casa Comuna que somiem?
- Com seria el Sistema Econòmic que estaria vigent a la Casa Comuna que somiem? Com serien les seves empreses?
- Com cuidarien els ciutadans la Naturalesa a la Casa Comuna que somiem? I com la cuidarien els governants?
- Com serien els governants dels països a la Casa Comuna que somiem?

- Quina vols que sigui la teva contribució a la construcció de la Casa Comuna durant aquest any, és a dir, a què et compromets perquè tot això no quedi solament en paraules boniques i bones intencions?
- Altres idees que vulguis posar sobre com seria la Casa Comuna que somiem.

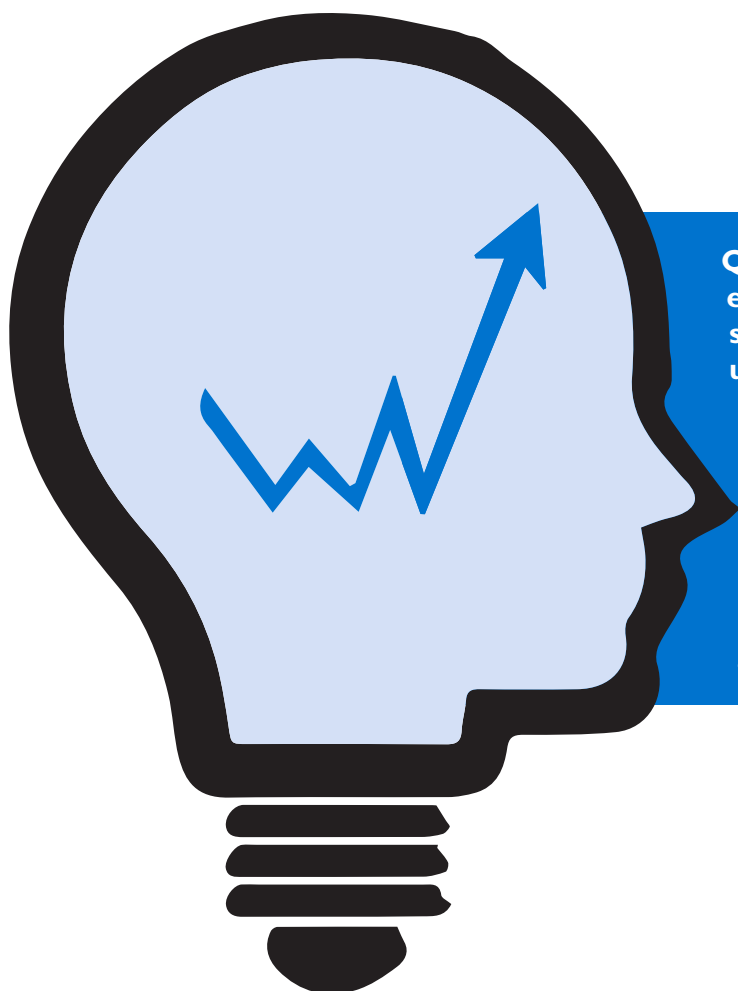
Sobre aquest paper continu es pot deixar també un espai per posar totes les accions solidàries, o tasques o realitats, que JA s'estan fent des de la comunitat parroquial, o des de la comunitat educativa del col·legi, etcètera, per fer habitable la Casa Comuna. S'hi poden enganxar fotos i textos.

Mentre els assistents escriuen les respostes, es podrà posar com a música de fons l'Himne a l'Alegria.

Per poder escriure les respostes, a sota de cada pregunta hi haurà un cistellet amb ceres de colors.

Per acabar, a la sortida de la sala, hi haurà una taula amb les diferents claus amb què es pot entrar a la Casa Comuna que somiem; es demanarà als assistents que en triïn tres per endur-se i que les apleguin en un clauer simbòlic que els recordi el seu compromís de fer possible la Casa Comuna que somiem. També se'ls donarà el clauer retallat amb les propostes de la Campanya. Amb un cordill, allà mateix, es lligaran al clauer les tres claus que han triat. Al document 1 d'aquest *Quadern de Joves* hi ha les claus, perquè es fotocopiïn i després es retallin per separat, i també els clauers, per retallar i donar.

Si els assistents a l'exposició són adults, se'ls lliurarà un clauer diferent en què apareixen les 5 propostes de Càritas. Aquest clauer està en el document 8 del *Quadern d'Adults*.

Qualsevol altra idea que sorgeixi per enriquir i millorar aquest exposició serà benvinguda. Es tracta de crear una «atmosfera» (la il·luminació de la sala, la música ambient, els detalls, etcètera) que ajudi als assistents a ficar-se de ple en aquest drama escandalós que viu la humanitat. Provocar-los sensacions, provocar-los reflexions, provocar que es mobilitzin, provocar-los perquè reaccionin...

DOCUMENT 3

ELS MEUS VALORS PER AFAVORIR LA CONSTRUCCIÓ DE LA CASA COMUNA

Relat:

La Botiga dels Valors Humans

A la botiga dels Valors Humans, hi va entrar un home molt decidit per adquirir aquells valors que necessitava més. En travessar l'arc de la porta, es va disparar l'alarma de seguretat.

El dependent, des del fons de la botiga, li va indicar que tornés a entrar per la porta, però que abans de fer-ho deixés a la safata que hi havia a l'entrada tot allò que fos deshumanitzador.

L'home, una mica molest, així ho va fer, i va deixar a la safata de l'entrada tot allò deshumanit-

zador que portava en aquests moments a sobre. Fet això, va poder entrar sense problemes a la botiga dels Valors Humans i ser atès pel servicial dependent.

Quan ja tenia tots els valors que necessitava i anava a marxar, el dependent li va dir amablement:

— Recordi, senyor, que aquests valors que acaba d'adquirir només funcionaran si no agafa el que abans ha deixat a la safata de l'entrada.

Idees per a la reflexió

Si jo descobreixo que tot allò que em fa vibrar i entusiasmar en la meua vida és un **valor**; si m'adono que tot allò pel qual em desvisc i lluito en la vida és un **valor**; si trobo que tot al qual aspiro i persegueixo en la vida és un **valor**; si constato que tot el que m'ajuda a créixer com a persona i ser feliç és un **valor**... Si percebo tot això..., i molt més, està ben clar que la definició de què és un **valor afecta l'entranya mateixa del meu ésser**. Pràcticament podria dir que la meua vida, la meua identitat personal, s'assenta i es construeix sobre un conjunt de valors, elegits lliurement per mi, que van marcant, ho sàpiga jo

o no, de forma conscient o inconscient, la meua manera d'actuar, de viure i desenvolupar-me en aquest món.

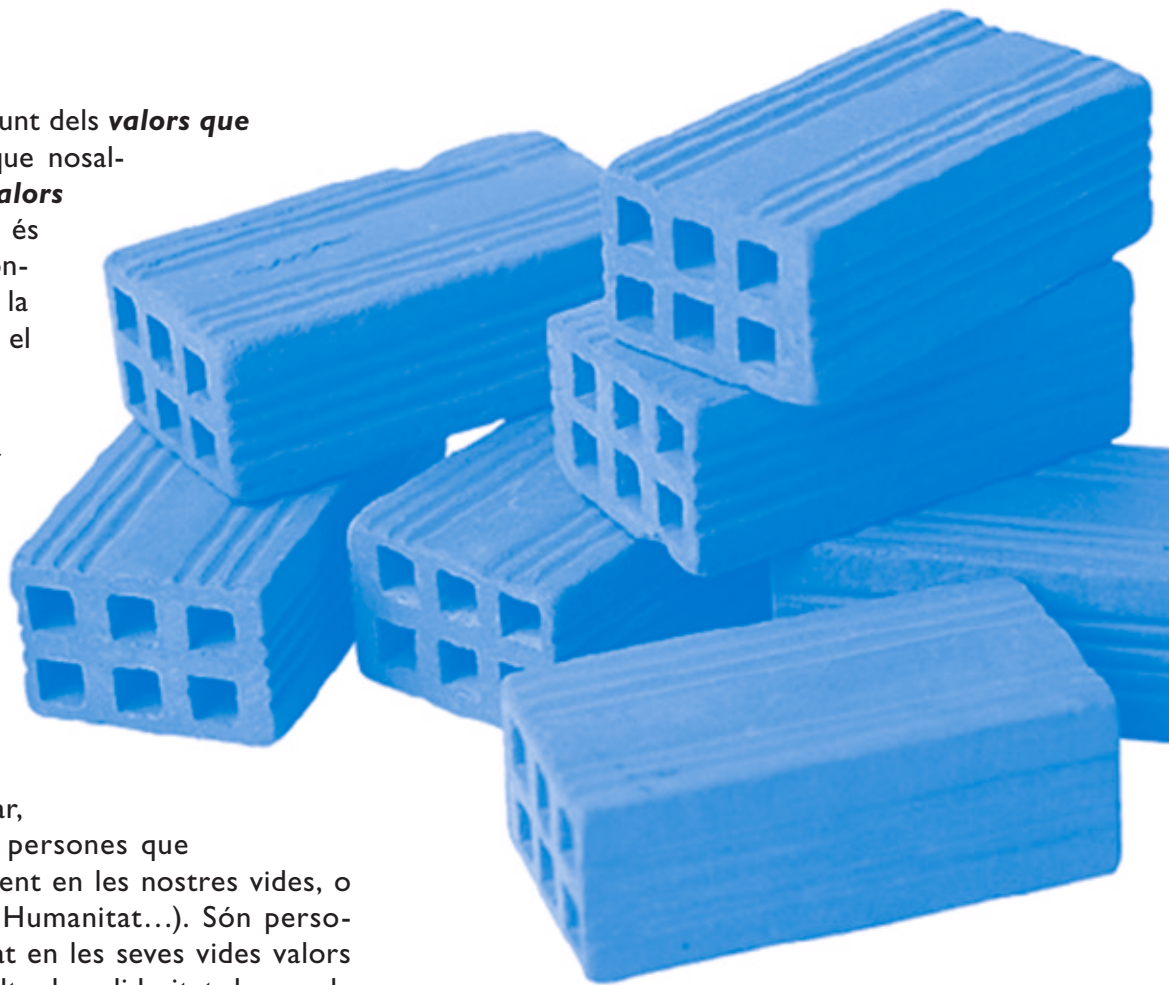
Els valors són els que sustenten, alimenten i mouen les nostres vides cada dia. A la pràctica, aquests valors esdevenen **el motor de les nostres accions**. Per tenir les idees clares, podem classificar el gran nombre de valors en dos grans grups: **VALORS QUE HUMANITZEN i VALORS QUE DESHUMANITZEN**. La bondat o maldat d'un valor es descobreix pels seus efectes sobre la pròpia persona i sobre els

altres. El grup o conjunt dels **valors que humanitzen** és el que nosaltres entenem per **valors humans**. Cadascun és com un maó que contribueix a construir la Casa Comuna que és el nostre món.

La persona que en la vida quotidiana viu coherentment aquests valors, es converteix sense voler en testimoni de valors humans. La seva vida encomana humanitat. (Només cal mirar, com a exemple, les persones que han influït positivament en les nostres vides, o en la història de la Humanitat...). Són persones que han encarnat en les seves vides valors com l'acollida, l'escolta, la solidaritat, la pau, la justícia, el respecte, la llibertat, el diàleg, la fe, l'esperança, l'amor... I en fer-ho, allà on aquestes han estat i amb qui han conviscut, han creat espais d'humanització, espais de trobada i relació on fa goig viure.

El nostre món està mancat i necessitat de persones que encarnin els valors humanitzadors, per-

què només així és com es pot construir, a poc a poc, la nostra CASA COMUNA, aquesta Casa que és el nostre món, on tots els éssers humans puguin viure amb dignitat, gaudint dels seus drets i tenint el necessari per desenvolupar les seves vides. En seràs un d'ells?

PER AL DIÀLEG

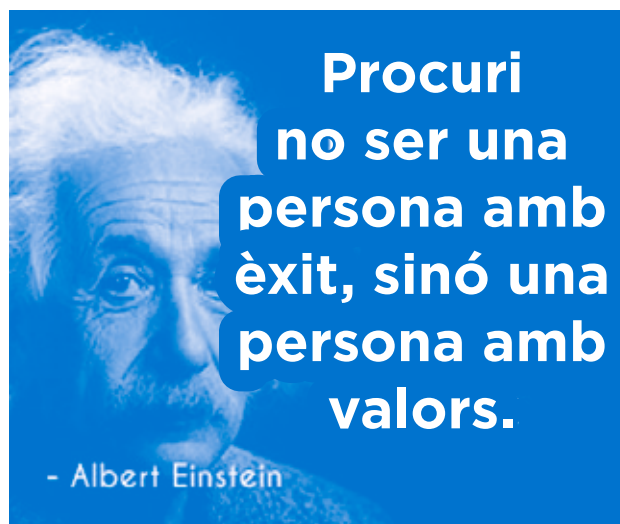
1. Comenta el que més et cridi l'atenció o vulguis ressaltar de l'apartat anterior.
2. Com definiries el que és un valor? Poden imposar-se els valors a una persona? Com s'adquireixen?
3. Quins valors, segons la teva opinió, són deshumanitzadors quan ocupen els primers llocs en l'escala d'una persona? I quins són humanitzadors? Per què?
4. Quins són els valors que predominen en la societat en què vivim?
5. Coneixent com coneixes la seva història... quina creus que seria l'escala de valors de Jesús de Nazaret?

Dinàmica: Rastrejant valors

Activitat 1

Seria un exercici interessant que cada un tractés de treure a la llum, que intentés fer conscient, el conjunt de valors que mouen la seva vida quotidiana. I la millor manera de fer-los conscients és respondre aquestes preguntes fent una senzilla llista amb les paraules que ens vinguin al cap:

- *Què em fa vibrar i entusiasmar, a la vida?*
- *Per quines coses em desvisc i lluito, a la vida?*
- *A què aspiro o persegueixo, a la vida?*
- *Què és el que m'ajuda a créixer com a persona i ser feliç?*
- *Segons totes les respostes anteriors, quina és la meva escala de valors?*

Com a ajuda per fer aquesta activitat, al final s'ofereix una llista de valors. Quan tots hagin acabat, es farà una posada en comú del que s'ha fet.

Activitat 2

L'educador començarà aquesta activitat dient aproximadament aquestes idees:

Si nosaltres entréssim per la porta d'aquesta botiga dels valors... sonaria l'alarma de seguretat? Què hauríem de deixar a la safata d'entrada? Quines actituds, quines accions, comportaments o decisions delaten que tenim al nostre interior més profund valors que són deshumanitzadors quan els col·loquem als primers llocs de la nostra escala de valors?

Això és treball personal perquè cadascú el pensi en la seva intimitat i el revisi, perquè de vegades, ens enduem la sorpresa que al nostre interior hi ha un doble fons on s'amaguen valors deshumanitzadors que estan a l'aguait, esperant

el descuit més petit per assaltar els primers llocs de la nostra escala oficial de valors. (Sempre hi ha desigs ocults que volen satisfacció, anhels inconscients, egoismes camuflats, etcètera, que ens sorprenen quan surten a la llum...) La millor manera de combatre'ls és conèixer-los; treure a la llum aquest doble fons, i ser constants i pacients per eliminar-los o posar-los sota control.

Això és un treball personal que quedarà en la nostra intimitat, però el que sí que podem fer ara tots junts és un exercici d'imaginació, i ficar-nos de nou en el relat anterior. Anem a veure què hauria quedat dipositat a la safata de l'entrada de la botiga al cap d'un dia, després d'haver-hi entrat desenes de persones.

Es reuniran per grups i faran una llista de totes les coses que els clients van dipositar a la safata.

Quan acabin aquest treball, es farà una posada en comú del que s'ha vist en cada grup. Fet això, l'animador plantejarà al grup les qüestions següents:

- Podríem dir que els valors que hem trobat a la safata de la botiga són els que triomfen o predominen en la societat en què vivim?
- Quins més que altres?
- Per què tenen tant d'èxit...?
- Aquests valors deshumanitzadors que heu escrit a la llista són els que fan que la Casa Comuna del nostre món estigui tan deteriorada... Què podríem fer, simbòlicament, amb aquests valors? Quin gest podríem fer per expressar el nostre rebuig i la nostra voluntat de no deixar-nos atrapar per aquests valors?

Catàleg de la botiga dels valors humans

Acceptació d'un mateix	Esperança	Realització personal
Alegria de viure	Espiritualitat	Respecte
Altruisme	Família	Responsabilitat
Amabilitat	Familiaritat	Salut
Amistat	Fe	Saviesa
Amplitud de mires	Felicitat	Seguretat
Austeritat	Fermesa	Senzillesa
Autenticitat	Fortalesa	Serenitat
Autocontrol	Generositat	Sexualitat
Autoestima	Gratuitat	Silenci
Autonomia	Harmonia	Sinceritat
Benestar	Heroïcitat	Singularitat
Bondat	Honradesa	Solidaritat
Calma	Hospitalitat	Temprança
Caritat	Humanitat	Temps
Coherència	Humor	Tenacitat
Compassió	Identitat	Tendresa
Comprensió	Il·lusió	Tolerància
Coneixement interior	Imaginació	Transcendència
Confiança	Justícia	Treball
Constància	Laboriositat	Urbanitat
Cooperació	Llibertat	Valentia
Cordialitat	Maduresa	Vocació
Creativitat	Magnanimitat	Voluntat
Criteri (reflexió)	Mansuetud	...
Diàleg	Misericòrdia	
Dignitat	Modèstia	
Diligència	Moral	
Disciplina	Naturalitat	
Disponibilitat	Optimisme	
Diversió	Ordre	
Ecologia	Paciència	
Educació	Pau	
Eficàcia	Pietat	
Entusiasme		
Equilibri		
Esforç		

**Inverteixi en Valors!
Tots hi sortirem guanyant**

DOCUMENT 4

FALTEN DRETS, FALTA HOSPITALITAT, FALTEN PERSONES COMPROMESSES EN LA CASA COMUNA

Tota persona té dret a la vida, a la llibertat i a la seva seguretat. (Drets Humans, article 3)

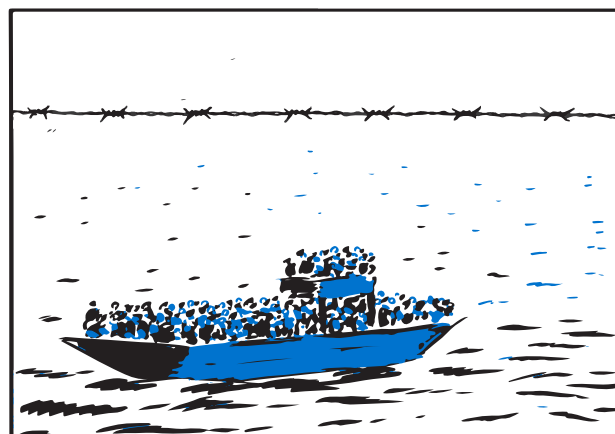
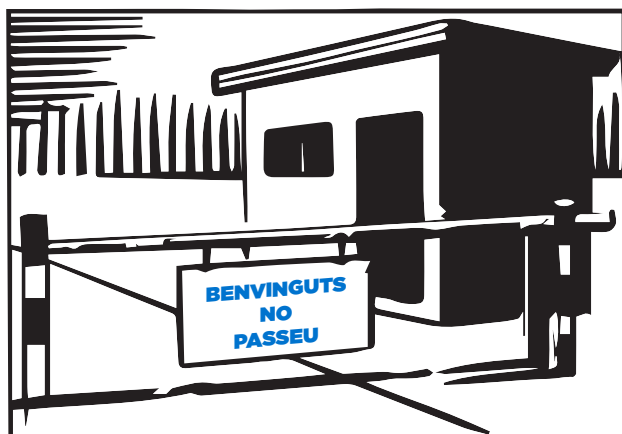
Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, també del propi, i a retornar-hi. (Drets Humans, article 13)

En cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil en altres països i a beneficiar-se'n. (Drets Humans, article 14)

Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris. (Drets Humans, article 25)

Milions de persones, per culpa de la pobresa, la fam, o la guerra i els conflictes, o per persecucions ideològiques o religioses, o per desastres naturals provocats pel canvi climàtic, es veuen obligades a deixar el seu país i buscar

un futur millor per a ells i les seves famílies. No obstant això, el que troben en els països desenvolupats, en els països rics, són fronteres infranquejables, tanques, filats... obstacles infranquejables per accedir-hi.

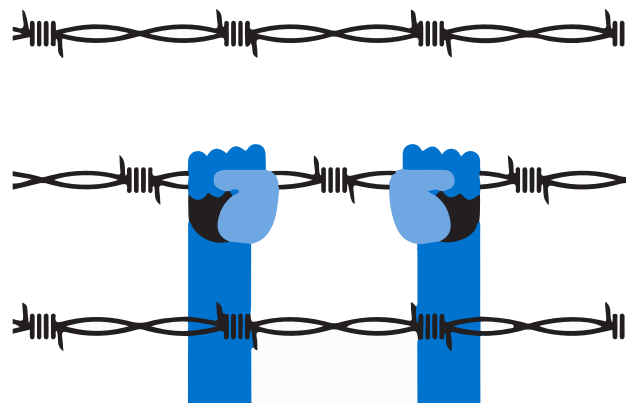

La vulneració dels Drets Humans esdevé escandalosa

«Què t'ha passat, Europa humanista, defensora dels drets humans, de la democràcia i de la llibertat? Què t'ha passat, Europa, terra de poetes, filòsofs, artistes, músics, escriptors? Què t'ha passat, Europa, mare de pobles i nacions, mare de grans homes i dones que van ser capaços de defensar i donar la vida per la dignitat dels seus germans?» (papa Francesc, discurs de maig de 2016).

Mireu aquests dos vídeos i després comenteu en petit grup el que us han semblat, el que més us ha cridat l'atenció, la reflexió que us han provocat, el que heu sentit mentre els miràveu; penseu què respondríeu a la pregunta que fa el papa **Què t'ha passat, Europa humanista...?** Què li ha passat perquè passi el que passa? Després podeu compartir en gran grup el que hagueu comentat.

- Vídeo sobre la crisi d'immigrants a la frontera sud d'Europa amb entrevista a Santiago Agrelo, arquebisbe de Tànger, compromès defensor dels immigrants que intenten creuar l'estret en pastera o saltar la tanca (11 minuts): <http://nadiesinfuturo.org/materiales/article/entrevista-a-santiago-agrelo>
- Vídeo sobre la crisi de refugiats a la frontera est d'Europa (16 minuts): <https://www.youtube.com/watch?v=dqEyZEHgEfs>

VERGONYA

Un cop acabada la posada en comú dels grups sobre el que heu comentat dels vídeos, en veurem aquest altre on se'ns planteja el camí a seguir per donar resposta a la situació que hem vist reflectida en els vídeos anteriors:

- Cançó de Migueli «Salvemos la hospitalidad» (3 minuts, 30 segons):
<https://www.youtube.com/watch?v=8CXI8S6Eq7s>

Ara formareu grups de 4 o 5 persones i llegireu aquests dos textos que hi ha a continuació. Un cop llegits, la tasca que haureu de fer és elaborar un manifest, no més d'una pàgina escrita, en el qual quedi expressat el que penseu sobre aquest tema, el que penseu sobre els qui causen aquesta situació i quins creieu que serien els camins que caldria agafar per anar solucionant aquests pro-

blemes; d'una banda, el que haurien de fer els governs, i de l'altra, el que hauria de fer la ciutadania, és a dir, nosaltres.

Quan cada grup posi en comú el seu manifest, podreu triar entre tots el manifest que cregueu millor. Fet això, penseu en un gest original, creatiu, vistós, per fer al pati o la plaça, on representeu simbòlicament aquesta realitat que pateixen milions de persones actualment. Després, llegiu el manifest i repartiu còpies entre els assistents. I per acabar, feu un minut de silenci per les més de 400.000 persones que han mort des de l'any 2000 intentant venir a Europa.

Calen dones i homes que defensin la vida de tot ésser humà, en qualsevol etapa de la vida i situació en què es trobi. Independentment del seu origen, cultura, sexe, color de pell o religió. La persona i la seva dignitat primer de tot.

Des de la Segona Guerra Mundial la humanitat no s'ha vist en un altre drama com l'actual a escala mundial. Avui dia, quan recordem les conseqüències d'aquella gran guerra, ningú no dubta de com i quant va ser degradada la dignitat humana. D'aquí la posterior Declaració Universal dels Drets Humans, amb la qual es pretenia evitar situacions similars en el futur. Però quan comprovem el que està succeint i les respostes que es continuen donant davant la mal anomenada «Crisi de refugiats», ens adonem que no estan a l'altura dels qui van promulgar de bona voluntat el que tothom entén per «Drets Humans».

I queda palès, després d'esperar tant davant la desesperada situació de milions de persones al nostre món, que els anomenats «drets humans» i el seu compliment només afecta una part de la humanitat, deixant així de ser-ho universalment per convertir-se en els privilegis que tenim uns sobre uns altres. Privilegis que sembla que cal protegir a qualsevol preu, com les mesures ratificades en les ja existents expulsions «en calent», l'externalització de fronteres (i de Drets) i l'enfortiment encara més gran de fronteres, que seguiran provocant més morts; segons l'estimació de les Nacions Unides, més de 400.000 vides humanes en els últims 15 anys. El 2015 podrien haver mort més de 1.000 nens i nenes. Avui, més de la meitat de les persones que busquen un lloc segur per viure són dones, nens i nenes, en les condicions que tots coneixem pels mitjans.

Aquesta situació i les seves respostes demostren la veritable crisi d'humanitat en què està submergit el nostre món. Especialment, dels qui tenen responsabilitats en la presa de decisions al nivell que correspongui. L'acord UE-Turquia, a més de ser il·legal, no només afecta els drets humans sinó els mateixos tractats legals de la Unió Europea. És la primera crisi humanitària en sòl europeu. Els falcons han vençut i els pobres han perdut. Una proposta propositiva presa del papa Francesc són els passadissos humanitaris, com han fet ecumènicament a Itàlia. La història, d'aquí mig segle, jutjarà aquesta generació, com l'amor de Déu: quan et vam veure estranger i et vam acollir? (Mt 25, 35).

Però no fem l'orni, també la responsabilitat dels qui, des del nostre còmode silenci, no diem o fem res per posar-hi remei. Fins i tot s'ha donat credibilitat a justificacions que hem pogut escoltar que eren transmissores de missatges de mort en aquest valuós temps. Expressions que menyscaben la dignitat de tot ésser humà i que no fan cap favor a la convivència i cohesió social dels qui ja vivim en aquest espai protegit.

No ens fem els sords, no ens quedem només reconeixent el que està succeint, amb resignació i laments, quan veiem les notícies que ens arriben.

No ens fem els muts, no podem seguir callats. No podem quedar-nos passius, hem de posicionar-nos per la vida i la seva dignitat. Cal seguir despertant les nostres consciències i les dels qui estan al nostre costat. Per reconèixer-nos mútuament, especialment en els qui més pateixen, també a prop nostre. Considerant de quina manera i amb qui podríem organitzar-nos per reivindicar junts una vida digna per a tots i totes sense excepcions. Per construir junts, a les nostres comunitats i barris, una veritable cultura de l'hospitalitat a partir de les possibilitats que ens ofereixen les nostres relacions cada dia, en l'acceptació i acollida assertiva de l'altre, en qui hi ha el Crist, per molt diferent que sigui. Tinguem la voluntat de deixar-nos convertir, especialment pels crucificats i crucificades de la nostra història. En temps difícils és urgent estimar.

(Eclesalia, 23-03-2016)

«Al costat de l'acollida cal activar una mirada llarga a les causes de les migracions forçades. És imprescindible assegurar la pau i el desenvolupament tant als països d'origen com de trànsit. Però és igual d'urgent tallar-ne les causes, augmentar l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, disminuir la despesa militar, exigir a les Nacions Unides que doni suport a accions que assegurin la pau i abordar d'arrel les causes del tràfic de persones.

És urgent transformar el repte en oportunitat: cal compartir amb la societat i la comunitat cristiana la convicció que les migracions són una oportunitat per al desenvolupament dels pobles. Per això apostem per unes polítiques d'acollida i integració que incideixin en el canvi dels estereotips i que combatin els discursos racistes i xenòfobs. L'aposta per l'acollida és una aposta per la humanitat.

Asmala era metge a Síria. Fa dos anys ho va deixar tot i es va refugiar a Turquia amb la família, amb l'esperança que acabés la guerra i poder tornar a casa. Però el pas del temps només ha agreujat la situació i la tornada amb mínimes garanties ja no és possible. Ara intenta arribar a Bèlgica travessant la ruta dels Balcans amb tota la seva família. El viatge és perillós, car i amb moltes probabilitats de fracassar. En el cas d'arribar a Bèlgica, la seva intenció és quedar-s'hi i construir un futur per als seus. Però això últim no depèn només d'ell.

La colombiana Alejandra Álvarez va haver de sortir del seu llogaret amagada, a la nit, per salvar la vida. Va arribar a Espanya fa 5 anys, sense permís de treball. Després de molts esforços va aconseguir el seu anhelat Permís de Residència i Treball. Però fa un any, la crisi va trucar a la seva porta; ja ha esgotat l'atur i s'ha quedat sense targeta sanitària. Ara busca feina, no només per sobreviure sinó, sobretot, per poder renovar els papers i recuperar alguns drets que va perdre sense entendre'n gaire la raó. Li agradaria sentir-se un veïna més, però això no depèn només d'ella.»

(Campanya Migrants amb Drets)

DOCUMENT 5

EL REPTA DE PROMOURRE LA CONVIVÈNCIA INTERCULTURAL A LA CASA COMUNA

Relat: L'anell d'or

Un home anava pel carrer i va veure alguna cosa que brillava a terra. Era un anell que semblava d'or. El va agafar i el va examinar detingudament. Va provar de posar-se'l en un dit i l'hi va encaixar a la perfecció. Però quan va intentar treure'l, no va poder. Se li havia encallat al dit i no hi havia manera que sortís. Ho va deixar estar, pensant que quan arribés a casa se'l trauria, i va seguir el seu camí.

Allà al costat es va trobar amb un grup d'immigrants, de diverses nacionalitats, que feien cua en una oficina del govern per demanar el permís de residència. En veure'ls, va accelerar el pas perquè no li agradaven, i es digué a si mateix:

— Aquesta gent no portarà res de bo a casa nostra. Tant de bo desapareguessin d'aquí ells i les seves cultures, i ens deixessin sols amb les nostres coses.

Tot d'una, l'anell va brillar intensament, i al moment totes les catedrals, esglésies i convents van desaparèixer del país, i també innombrables obres d'art. El mateix va passar amb moltíssimes ciutats i pobles de tot el país, que van desaparèixer, i un munt d'edificis i monuments històrics. També van desaparèixer totes les sèquies de reg del llevant mediterrani. Moltes persones també van desaparèixer a l'instant, així com infinitat de coses. La llengua catalana es va esfumar, i va deixar sense paraules els pocs habitants que quedaven al país, entre els quals l'home que portava l'anell.

La ciutat on vivia havia desaparegut davant els seus ulls com per art de màgia, i es trobava sol enmig d'unes terres pantanoses. Espantat, va intentar treure's aquell maleït anell que brillava i brillava. Després de moltíssimes vegades de tocar-lo i fregar-lo per intentar treure'l del dit, en sortí un poderós raig de llum que es va convertir en un ésser gegant que li va dir amb veu greu i profunda:

— Aquí em tens. Demana el teu segon i últim desig i et serà concedit.

L'home creia que veia visions o que somiava el pitjor dels malsons. L'ésser gegant va tornar a repetir les mateixes paraules que li havia dit, esperant una resposta. I el pobre home, confús, li va preguntar quin havia estat el seu primer desig. Llavors, l'ésser gegant li va dir que havia fet desaparèixer del país tots els immigrants i totes les cultures estrangeres, i les seves aportacions al llarg de la història, tal com havia demanat. I l'hi va detallar:

— Per desig teu ha desaparegut tot el que té relació amb el cristianisme, perquè va ser portat a la península per uns immigrants de l'Extrem Orient. Han estat eliminades totes les ciutats i pobles que van ser fundats per fenicis, celtas, romans, visigots, musulmans... i tot el que aquests van aportar amb les seves cultures. Han estat esborrades totes les influències artístiques, literàries, i tots els avenços i descobriments del saber aportats per cultures estrangeres. Han deixat d'existir totes les persones que tenien algun avantpassat emigrant vingut

d'un altre país o regió. El mateix idioma català ha desaparegut perquè prové del llatí parlat a Roma en temps passats.

I així va anar dient més i més coses que havien estat eliminades per complet.

El pobre home estava aclaparat per tot el que sentia, i va dir:

— Desitjo anul·lar el meu primer desig i que tot torni a ser com abans.

A l'instant, de l'anell va sortir un gran espurneig que el va deixar per uns moments encegat. Quan va recobrar la vista, es trobava novament al carrer de la seva estimada ciutat. Va mirar a tot arreu i no hi falta-

va res. Tot era al seu lloc de sempre. Va fer un sospir d'alleujament. Es va fixar en la mà i va veure que ja no duia posat l'anell d'or. Va seure en un banc de la voreira i s'hi va quedar una llarga estona pensant en el que havia passat. No sabia si havia estat un somni, una visió o una al·lucinació. Però el que sí sabia ara era que el seu país, la seva cultura i les seves tradicions havien arribat a ser el que eren gràcies al fet que s'havien enriquit al llarg de la història per les aportacions d'altres cultures, altres pobles i altra gent estrangera que hi havia arribat al llarg dels temps.

Llavors es va aixecar i va tornar al grup proper d'immigrants que feien fila per obtenir el permís de residència, i els va saludar dient:

— Benvinguts, amics. Esteu a casa vostra.

PER AL DIÀLEG

1. Què opines, què reflexiones, què et suggereix aquest relat?
2. Com veus els immigrants?
3. Quins són els teus prejudicis cap a ells, si és que en tens?

Idees per a la reflexió

Segons l'INE, l'envelliment de la població espanyola els propers anys farà indispensable la presència de persones estrangeres treballant per garantir, entre altres coses, el sistema públic de pensions. Així que estem cridats a convida-los a conviure junts, a ser en comú, a construir junts la nostra societat.

Abans de treballar el tema de la interculturalitat, cal fer una prèvia important: prendre consciència dels prejudicis o estereotips que puguem tenir sobre les persones immigrants. Si no els desactivem en nosaltres, i fem el possible per desactivar-los en el nostre entorn proper, els prejudicis són i seran una bomba de rellotgeria per a la convivència.

Està demostrat amb estudis, informes i xifres que prejudicis com el que els immigrants ens treuen

la feina, o que augmenten la delinqüència, o que col·lapsen la sanitat, o que copen els ajuts de Serveis Socials, o que són massa, són totalment falsos. No obstant això, fins i tot amb dades evidents que els desmunten, els prejudicis segueixen instal·lats en les creences de les persones. Einstein deia que és més fàcil dividir un àtom que posar fi a un prejudici. Els prejudicis són impermeables a la pluja de raons objectives-racionals que ofereixen els estudis i informes per demostrar-ne la falsedat.

Els prejudicis no s'eliminen perquè no resideixen en el nostre intel·lecte, sinó que habiten al nostre cor. Per fer-los fora cal alguna cosa més que dades, informes i estadístiques, calen EXPERIÈNCIES VITALS DE TROBADA, trobar-se i conèixer realment persones immigrants, amb nom i cognoms, amb la seva història personal i familiar; només així els prejudicis i estereotips que tenim instal·lats al nostre cor començaran a abandonar-lo.

Solament quan som capaços de vèncer les barres (per ambdues parts), i creem espais de trobada i relació, de coneixement mutu i personal, els prejudicis desapareixen.

Mireu aquests vídeos:

- «Los Titos en el bus», sobre immigració i prejudicis (5 minuts, 18 segons)
https://www.youtube.com/watch?v=cISr_7abL-l
- «Por cuatro esquinitas de nada», sobre integració (2 minuts, 37 segons)
<https://www.youtube.com/watch?v=OVfIGhKDtW8>
- Vídeo antirumors 1r (2 minuts, 26 segons)
<https://www.youtube.com/watch?v=HEj5jh4elr8>
- Vídeo antirumors 2n (2 minuts, 43 segons)
https://www.youtube.com/watch?v=_u16rWzf3ns

Posa mans a l'obra, BUSCA INFORMACIÓ!

Per ajudar-nos a desmuntar, amb xifres i dades, els falsos prejudicis que es tenen cap als immigrants, consulta tota la informació que ofereix aquesta pàgina web: www.stoprumores.com, i després comparteix amb el grup el que t'ha semblat, el que més t'ha cridat l'atenció, les coses que has descobert, la reflexió que t'ha provocat, etcètera.

Dinàmica de la Trobada de Cultures

Una de les coses que facilita la convivència entre persones que provenen de diferents països i cultures és que totes tinguin interès per conèixer-se mútuament. Quan aquestes persones es coneixen entre elles, i també els seus costums diferents, les tradicions diverses, la cultura, la manera d'entendre la vida, quan això es comença a obrir pas, és quan es comencen a superar rebuigs, prejudicis, desconfiances, pors, racisme. Tot això implica res-

pecte, acollida mútua, diàleg, escolta. És llavors quan es descobreix que, malgrat les diferències d'idioma, cultura, religió, color de la pell... tots som éssers humans iguals, amb els mateixos sentiments, necessitats i aspiracions a ser feliços. I també és llavors quan, gràcies a aquesta trobada de cultures continuada en el temps, comença a sorgir, a poc a poc, alguna cosa nova... una cultura enriquida amb la riquesa i la diversitat de tots.

Explicació de la dinàmica

Farem una activitat per posar en pràctica això. Formeu 4 grups. Cada grup serà d'un color i representarà un país d'un continent diferent. Hi haurà el grup de color blanc, el grup de color groc, el grup de color negre i el grup de color vermell.

Els integrants de cada grup portaran un braçalet de paper o cinta del color del grup al qual perta-

nyen. Això significarà que la seva pell serà d'aquest color.

Cada grup s'ha d'inventar el país imaginari que representa. Es tracta que cada grup s'inventi una cultura pròpia. Tindreu 40 minuts per inventar-vos tot el següent:

1. El nom amb què heu batejat el vostre país i també una bandera que us identifiqui.
2. Uns costums propis
3. Una manera nova i original amb què la gent del vostre país se saluda quan es troba pel carrer amb amics o coneguts. Inventar el gest que substitueixi el tradicional petó o l'encaixada de mans, i inventar la paraula que substitueixi el tradicional «hola». (Per exemple, fer dos salts i pessigar lleument la galta de l'altre tot dient «luxumbú».)
4. Una manera nova i original amb què la gent del vostre país s'acomiada o es diuen adéu. Inventar gest i paraula que substitueixi el tradicional «adéu». (Per exemple, ajuntar les espatlles, mirar-se als ulls i dir «Xumbuíú».)
5. Una manera nova i original amb què la gent del vostre país acull a casa una persona convidada i el que soleu fer perquè se senti com a casa, demostrant-li la vostra amistat. (Per exemple, com a signe d'hospitalitat i acollida, quan algú entra a casa vostra convidat, us treieu una sabata i l'oferiu al convidat perquè se senti com a casa i en família.)
6. Un altre costum que se us acudeixi i una festa tradicional típica.
7. Un ball o dansa típics del vostre país. Creeu els passos, moviments i girs, i apreneu-los per fer-ne una demostració.
8. Digueu el que la gent del vostre país valora i aprecia més d'una persona (una qualitat, un valor, una forma de ser, de comportar-se, etcètera).
9. Un idioma propi. (Per exemple podeu afegir a totes les paraules la terminació «x», quedant d'aquesta manera: unx idiomax propix. O afegir la terminació «k», o la terminació «fati», quedant d'aquesta manera: «unfati idiomafati propifati». O bé parlar utilitzant els temps verbals en infinitiu i sense articles: «a mi agradar idioma». O qualsevol altra cosa que se us acudeixi, però tenint en compte que tots els del grup haureu d'aprendre a parlar aquest idioma. Quan l'hagueu inventat, des d'aquest mateix moment, haureu de parlar sempre amb aquest idioma.)

Quan tots els grups hagin acabat el seu treball, i cadascun parli el seu propi idioma, s'iniciarà la tasca següent:

- El grup blanc emigrarà i marxarà a viure al país que ha creat el país groc. Els del grup groc seran els seus amfitrions i hauran d'explicar al grup blanc com és la seva cultura, la cultura groga, tot això parlant el seu propi idioma. Primer els saludaran amb la seva salutació i després els acolliran també amb el seu costum. Els ensenyaran a parlar el seu propi idioma, l'idioma groc. Els diran com es diu el seu país i la bandera que té. Els explicaran en què consisteix la seva festa tradicional, i després els ensenyaran a ballar el seu ball típic. Els diran què és el que més valoren d'una persona. Els explicaran algun altre costum que
- tinguin, i per acabar els diran adéu segons el seu costum.
- Després, els del grup blanc tornaran al seu país, i seran els del grup groc els que emigrin al país blanc. Ara el grup blanc serà l'amfitrió del grup groc, i haurà d'explicar com és la seva cultura blanca, parlant, evidentment, en la seva llengua, l'idioma blanc, repetint el mateix procés d'abans.
- El grup negre i el vermell faran el mateix entre ells. Acabada aquesta primera ronda de trobades, el grup blanc emigrarà al país del grup negre, i el grup groc emigrarà al país del grup vermell, i repetiran tot el procés d'abans però ara amb aquests grups.

DESPRÉS D'AQUESTA ACTIVITAT, ENTRE TOTS RESPONDREU AQUESTES PREGUNTES:

1. Com us ho heu passat en aquesta dinàmica? Què és el que més us ha sorprès o agradat de les altres cultures que heu conegut?
2. Quines actituds us han ajudat més a entendre-us entre els grups diferents?
3. Creieu que és bo conèixer i acollir les cultures de les persones d'origen estranger que viuen amb nosaltres a casa nostra? Per què?
4. Segons tot el que heu experimentat en aquesta dinàmica, quins creieu que haurien de ser els cinc consells principals per afavorir la trobada i la convivència intercultural?

Guió de pregària per a grups juvenils

PREGÀRIA PER CONSTRUIR COMUNITAT

Ambientació del lloc

A terra, presidint la pregària, hi haurà una creu de fusta, i al damunt hi col·locarem un gran llaç negre (o cinta negra), que representarà els qui viuen en l'exclusió i la necessitat, els descartats. Al costat de la creu es deixarà una cistella amb 10 tisores petites.

Es lliurarà a cada participant el full fotocopiats amb els textos i les pregàries que hi ha al final d'aquest guió. I també se'ls lliurarà un altre full petit, retallat, on hi haurà representat un maó (es retallarà de l'annex que hi ha també al final del guió).

Desenvolupament de la Pregària

(Lector 1:)

Benvinguts a aquest espai de pregària. Davant nostre hi ha representat simbòlicament, amb aquesta creu i aquest llaç negre, el patiment, la pobresa i la injustícia que hi ha al nostre món.

En aquest moment de pregària volem unir-nos als nostres germans i germanes que viuen en l'exclusió i la necessitat, els sense feina, els empobrits, el sense drets, els sense llar, les persones immigrants sense papers, els que tenen fam, els refugiats, les víctimes de la violència i el maltractament, les víctimes de la indiferència.

Volem posar-nos en mans de Déu perquè ens illumini i ens encoratgi a saber fer la part que ens correspon per fer possible un món millor, el món més just, fratern i solidari que somiem, la CASA COMUNA per a tothom.

El profeta Isaïes ja somiava amb aquest món en què tots visquessin en comunió i harmonia. Escoltem una actualització de les paraules del profeta Isaïes.

(El lector 2 llegeix l'adaptació del text d'Isaïes «El món somiat»)

(Un cop feta la lectura, el lector 1 dirà:)

Deixem ara uns minuts per meditar aquest text.

(Es pot posar música de fons)

(Passats uns 8 minuts, el lector 1 dirà:)

Volem contribuir a fer possible aquesta terra nova que somiem, aquest món més just, fratern i solidari. Per fer-ho, farem un petit gest simbòlic.

Aquí a terra, al costat del llaç negre de la creu, hi ha 10 tisores. Us anireu aixecant ordenadament en silenci orant, per tallar un tros d'aquest llaç. La idea és que al final no quedi cap tros de llaç damunt la creu perquè us l'heu emportat entre tots.

Aquest tros de llaç negre que cada participant agafa simbolitza aquesta part del món que pateix, que té necessitat; teniu a les mans el poder de fer alguna cosa, el poder d'influir en alguna cosa per ajudar-lo, alleujar-lo, transformar-lo, per petit o

insignificant que sembli; és la part que us toca fer, si no ho feu, ningú no ho farà per vosaltres.

Tenint aquest tros de cinta a les mans, repetiu una vegada i una altra aquesta invocació: **«Senyor Jesús, mostra'm la teva voluntat».**

(Passats uns 8 minuts des que tots tenen el tros de cinta retallat a les mans, el lector 1 convidarà a tothom a llegir a dues veus la pregària titulada «Sou llavors del Regne». Després de llegir-la dirà:)

(Lector 1:)

Deixem un temps per rellegir aquesta pregària i fer-la nostra.

(Es pot posar música de fons)

(Passats uns 8-10 minuts, el lector 1 convidarà a tothom a llegir a dues veus la pregària titulada «Envia'm».)

(Lector 1:)

Som enviats per unir-nos a tants d'altres que també són enviats per Déu per fer possible la transformació d'aquest món en un miracle. Estem cridats a ser comunitat, a viure en comunió, per començar a fer possible l'impossible, la CASA COMUNA.

(Lector 3 llegeix el text Ac 2, 44-47:)

(Lector 1:)

Quan vivim i som en comunitat, preocupats els uns pels altres, es produeix el miracle, i els pobres deixen de ser-ho... És el que Déu vol, és el que Jesús va posar en pràctica i és el que Jesús ens demana. Demanem ara a Jesús que ens faci bons instruments al seu servei per fer possible la CASA COMUNA, on tothom pugui viure amb la dignitat dels fills de Déu. Llegim a dues veus la pregària titulada «Pregària per estar al servei».

(Lector 1:)

Deixem uns 12 minuts per meditar la pregària «Enviats», la lectura dels Fets dels Apòstols i la pregària «Per estar al servei». Durant aquesta estona, qui vulgui pot aixecar-se en silenci i tocar

la creu de fusta i col·locar-hi els seus «maons», de tal manera que entre tots formem la silueta d'una casa al voltant de la creu. D'aquesta manera mostrarem el nostre compromís personal per fer possible la CASA COMUNA, un món més just, fratern i solidari, si més no en el que de nosaltres depèn.

(Quan tothom hagi deixat el maó, el lector 1 dirà:)

- En aquests moments, si algú vol fer una petició, alguna acció de gràcies o compatir alguna cosa del que s'ha viscut en aquest espai, ara és el moment de fer-ho.
- Per acabar, direm junts, agafats de la mà, la pregària que Jesús ens va ensenyar, i després de dir-la ens farem una abraçada de pau: Pare nostre...

EL MÓN SOMIAT

Aquell dia, moltes persones miraran el Fill de Déu. Hi posaran els seus ulls. El Fill de Déu és la terra nova, en què enfonsaran les arrels i s'hi instal·laran. Damunt seu es posarà l'esperit del Senyor, l'esperit de prudència i saviesa, esperit de consell i coratge, esperit de ciència i temor del Senyor. L'esperit els ensenyarà a estimar i lliurar-se al Senyor. I miraran el món amb profunditat. No es conformaran amb les aparences, no acceptaran les enraonies.

Faran justícia als pobres, i els desemparats seran tractats com una mare tracta els seus fills. Seran justos en un món injust: seran lleials en una terra on la lleialtat no abunda... I així, amb l'ajuda de Déu, faran possible que l'ésser humà visqui amb l'ésser humà, l'estranger s'asseurà amb el veí i menjaran a la mateixa taula. El pobre i el ric compartiran la llar. El soldat i el civil treballaran la mateixa terra, bandejant les armes. El qui abans amenaçava es tornarà profeta de pau. La víctima ja no tindrà por dels agressors, desposseïts del poder injust...

No hi haurà dany a l'innocent en tot aquest món, perquè la saviesa que neix de l'evangeli omplirà la terra com l'aigua omple el mar. Aquest dia tothom mirarà l'arrel de tot aquest bé. La buscaran creients i no creients, sorpresos i esperançats. El món serà la seva llar.

(Adaptació d'Isaïes 11, 1-10, per Rezando voy)

Sou llavors del Regne

Sou llavors del Regne
plantades en la història.

Sou bones

i tendres,

plenes de vida.

Us tinc a la mà,

us bressolo i estimo,

i per això us llanço al món:

Perdeu-vos!

No tingueu por

de tempestes ni de sequeres,

de trepitjades ni d'esbarzers.

Beveu dels pobres,

deixeu-vos tocar l'ànima per ells

i amareu-vos de la meva rosada,

de la meva presència.

Fecundeu-vos,

rebenteu,

no us quedeu enterrades.

Floriu

i doneu fruit... contribuïu

a fer d'aquest món un verger.

Deixeu-vos bressolar pel vent del meu Esperit.

Que tot viatger

que camini per sendes i viaranys,

buscant o perdut, caigut o ferit,

en veure-us,

noti un salt al cor en trobar en vosaltres

calor humana, fraterna,

i pugui sentir-se estimat,

rescatat, aixecat, sanat... SALVAT.

Sou llavors del meu Regne!

«Abans de formar-vos en les entranyes de la mare,
jo us vaig escollir.

Abans que sortíssiu del seu ventre

us vaig consagrar.

Com a llum del món us vaig constituir.

No tingueu por,

que Jo sóc amb vosaltres» (Cf Jr 1, 5.8).

Envia'm

Envia'm sense temor, que estic disposat.
 No em deixis temps perquè inventi excuses,
 ni permetis que intenti negociar amb tu.
 Envia'm, que estic disposat.
 Posa al meu camí gent, terres, històries,
 vides ferides i assedegades de tu.
 No admetis un no per resposta.
 Envia'm als meus i als altres,
 als propers i als estranys,
 als qui no et coneixen i als qui només et somien,
 i posa'm a les mans el teu tacte que cura,
 posa'm als llavis la teva paraula que sedueix;
 en les meves accions, la teva humanitat que salva;
 a la meva fe, la certesa del teu evangeli.
 Envia'm amb tants d'altres que, cada dia,
 converteixen el món en miracle.

(José M.º Rodríguez Olaizola, sj)

La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots. Amb gran poder els apòstols donaven testimoni de la resurrecció de Jesús, el Senyor, i la gràcia abundosa de Déu actuava en ells. **Ningú d'entre ells no vivia en la indigència**, perquè tots els qui eren propietaris de terres o de cases les venien, portaven el producte de la venda, i el dipositaven als peus dels apòstols. Després era distribuït segons les necessitats de cadascú (Ac 4, 32-35).

Pregària per estar al servei

Posa'm, Senyor, als ulls mirades serenes que infonguin confiança i serenitat.

Posa'm a la boca les paraules adequades per orientar les accions correctes, parlar d'amor i difondre el teu missatge, proclamar el teu regne.

Posa'm a la ment pensaments rectes, nets, justos, fermes, renovadors.

Posa'm a les orelles la capacitat d'escolta i l'actitud idònia per escoltar tothom qui em necessita.

Posa'm al llavis somriures autèntics i paraules prudents que infonguin pau, acollida, alegria i optimisme.

Posa'm a les mans les carícies més tendres i el suport més ferm per als qui les demanin.

Posa'm al cor els sentiments més nobles i la capacitat d'estimar sense límits.

Posa'm al peus la força de caminar sense defallir, fins a fer realitat les utopies que ens ajudin a implantar el teu regne a la terra.

PER RETALLAR

ESTIMA i VIU la JUSTÍCIA

Caritas

www.caritas.es